

— A férfi rendben van. A kisasszony velünk jön.

— Nem, nem megyek! — sikoltotta az asszonyka, de ügyesen és erélyesen kituszkolták a szobából. A férfit három markos detektív vette közre. A zsebéhez kapott, de csak egy bicska volt nála. Elvették tőle. Ide-oda futkosott a razziázók között. A vezetők kezéhez kapkodott, könyörgött, sirva fakadt. Ordítani kezdett, mire megfegyverték, hogy őt is magukkal viszik. Erre elhatározta, hogy okosan viselkedik és a rendőrségig még kiszabadítja a feleségét. Magyarázkodott, erélyeskedett, kért, fenyegette. Szaladva ment a rendőrök között haktató csoport mellett. Nagy csapat nőt és néhány férfit hajtottak a zsákmányolók maguk előtt.

— Mit ordít ez az alak itt?! — kérdezte a hivatalához tartozó ügy semmibevevésével egy nő egy másiktól.

— Azt mondja, hogy ez itt előttünk a felesége.

— Rossz tipp!

A rendőrség kapuja előtt a férfi minden reményét elvesztette és odaugrott összeroskadt feleségéhez:

— Anna... bocsáss meg nekem!

Letépték az asszonyról és úgy lóditották félre, hogy elzuhant a fagyott köveken. Négykézláb mászott a be-vágódó vaskapuhoz és zokogva kaparászott rajta.

*

Másnap délig fagyott ott egyhelyében. Néha tett néhány bizonytalan lépést, kezét tördelve és magában beszélgetett. Dél felé összegyűrt, megtört, kifosztott nő vánszorgott feléje a kinyílt kapuból.

— Most engedtek el... azokkal tartottak együtt... és megvizsgáltak. Többet nem mehetek vissza az intézetbe se...

A férfi eddig a szóig vonagló arccal hallgatta. Eddig a szóig kitartott az elhatározása mellett, hogy elpusztítja magukat. Küzdő hite, életereje, emberi élete mult el az örökké tartó éjszakai várakozásban.

Most megfogta a felesége kezét és vezetni kezdte. Végigmentek a külvárosra, a gyárak között és gépiesen, lassu ütemű meneküléssel gyalogoltak. A férfi lassan magához huzta az asszonyt, még lassabban lépegett vele és halkán beszélt hozzá:

— Nem is megyünk vissza abba a természetellenes házba, hová gondolsz?!... Ilyenek ők, látod?! Azt mondják: légy jó, légy becsületes, tisztességes, igazságszerető. Ha szeretsz valakit, vedd el feleségül, de ne tedd a szeretődde erkölcstelenül. Ha aztán megfogadod a kétszinü parancsukat és jó vagy, becsületes vagy, tisztességes, igazságszerető vagy, akkor kinevetnek és gyávának, élhetetlennek, pipogyának neveznek... A papiros több nekik, mint az igazi, belső valóság.

Bakalevél

Írta: Farkas Imre

Infanterist János Kovács így szólott Infanterist Domokos Gálhoz:

— Levelet kellene írni.

Infanterist Domokos Gál azt felelte:

— Lehet.

Kisvártatva azonban mégis megkérde:

— Kinek?

Infanterist János Kovácsba úgy belepofozta Kropacsek őrmester ur a Dienstreglamát, mely szerint a keresztnév jön elől, hogy a kérdésre meglepetésszerűen ezt válaszolta:

— Kinek? Zsuzsi Balognak.

Infanterist Domokos Gál megint csak azt felelte:

— Lehet.

De megkérdezte:

— Sürgős?

— Nagyon. Mer' már innen-onnan megreped a szívem.

Történt vele pedig mindez a kolozsvári trencséntéri nagy kaszárnyában, ahol szinteg Galgóczy Antal tábornagy volt az ur, volójában azonban Kropacsek őrmester ur ette a székel bakákat. Olyan nagy volt a tekintélye, hogy a két baka csak suttogva mert beszélni a tágas udvar végén, pedig tudták, hogy Kropacsek őrmester ur a kintinban udvarol a természetes Vilhelmának, néhány tejes kupica sligovica kedvéért.

— Hát, szóval, sürgős a levél?

— Nagyon.

— Hát én megírom neked.

— Mennyiér?

— Nem kell pénz..

— Hát mi kell?

— A kis pipa.

Infanterist János Kovács ránézett a kis helyes tajtpapájára, amelyiknek sohase volt bajusza s amelynek a

szárán vidáman nevetett a nemzeti színü bojt. Küzdött a pipa meg a Zsuzsi Balog között. Az utóbbi győzött:

— Odaadom.

— Hát akkor irunk. Sürgös?

— Nagyon.

Mindazáltal várni kellett másnapig. Nem volt ugyanis papiros. És János Kovács a galambos papiroszhoz ragaszkodott. Két csokolózós galambot akart, egy virágkoszorúval.

A kimenő az utolsó pillanatban majd felborult, mert Domokos Gál sehogyan se tudta seine kaiserliche und königliche Hoheit Erzherzog Albrecht Feldmarschall nevet és címét, pedig az illető Hoheit „Regimencinháber” volt a bakáknál. Domokos Gál minduntalan azt mondá:

— Sajna Like-Like Hóheit Elbrex Halbrex Fódada!

Nagyobb baj nem történt. Végre kimehettek a főkapun. Kétpár apró, bajuszdróvel hegybe szedett bajuszt-tüske meredt két pisze orr alatt, mint valami liliputi-panganét. Kék sipka mellett rozmarin. A simléder: csillag és lakk, nemkülönb a bakkancs is, amelybe merész lendülettel szaladt bele a kék furulyanadrág: mentek levélpapirozt vásárolni.

Nehéz dolog volt ez. Mert; vagy egy galamb volt virággal, vagy kettő virág nélkül. Végre is János baka azt mondta:

— Egye meg a fene a virágot.

Domokos is úgy vélte:

— Csokolózik ez a két galamb, csak ez a fontos, semmi más!

Este, mikor a többiek már leheveredének a szalmazsákra, összekuporgott a két fiu a kék láda fölött.

— Hát irjunk.

— Irjunk.

-- Ird, ahogy diktálok: Szivem hölgyének, Zsuzsi Balognak, Peczek suszterék mellett, Marosdemeteren.

Csönd.

-- Hát mér' nem irod?

-- Te. Sürgös ez a levél?

-- Nagyon.

-- Mer' én elfeledtem a „B” betűt. A többi mindet tudom, de az a nagy „B” mindig kibabrál velem.

-- Holnapig eszedbe jut?

-- Hát hogyne.

-- Akkor aludjunk.

Másnap csakugyan eszébe jutott Domokos Gálnak a nagy B. Elkezdették a munkát. A kék ládára apró viaszgyertyát csöppentettek. És Domokos írta:

-- Olyan árva vagyok én ebben a nagy városban, mint a tej.

-- Mint a tej -- ismétlé a végszót az iródeák.

-- Nagyon hiányzik nekem a te szép szemed, meg az a te facsaratos eszed.

-- Facsaratos eszed.

-- Ugy jár ide-oda a szivem, ha rád gondolok Zsuzsi Balog, mint bokrok közt a kelempác-madaracska.

Domokos Gál oda vágta a pennát:

-- Ezt nem irom.

-- Miért nem irod?

-- Mer' ez marhaság. Mondj szebbet. Akkor irom.

-- Te! ne figurázd ki az eszem járását, mert téged gyömöszöllek belé ebbe a galambos kópertába. Mi nem jó itt? Hallod-e?

-- A kelempác-madár. Azt itt másképp hívják.

-- Hát hogy hívják?

-- Mókusnak hívják.

-- Hát csak hadd hívják. Nekem az mindig kelempác-

-- Jócsakát.

madár marad.

Domokos Gál félbehagyta a levelet. Elment aludni.

Megint eltelt egy nap. Reggel rukkolás, ezer „Doppel-rájen-rexum-linxum”, egymásután. Csörgött a Mannlicher, dobbant a láb, úgy vágódtak hasra a bakák, mint amikor a kasza dönti a rendet. Kropacsek ordított. Kopogott az álok, meg a szitok, mint a jégeső. De azért nem történt semmi különösebb baj.

A két csókolózós galamb ott pihent a ládikában. A két hadfi vitézül tartotta a haragot. Végre is, Infanterist Kovács törte meg a jeget. Ahhoz büszkébb volt, hogy szóljon a másiknak. Csak egyszerűen rágyújtott a kis pipára. A nemzetiszín bojt ránevetett Domokos Gálra.

Az nem bírta sokáig ezt a látványt.

-- Hát irunk?

Vállat vont a másik.

-- Irhatunk, ha éppen akarod.

-- Sürgös?

-- Nem tulságosan sürgös.

-- Akkor irjunk.

Megint lekuporodtak az egyszál gyertya mellé. Domokos Gál erőt vett a pajtásának a stílusa fölött érzett undorán. És nyögve írta le az inkriminált szót:

-- Kelempác-madaracska.

Csönd lett. A diktálás megakadt.

-- Most kellene valami nagyon szépet írni.

-- Például: micsodát?

-- Például: a galambról valamit.

-- Megint egy madár! Sok lesz a madárból, te!

-- Hun van itt még egy madár?

-- Hát a kelempác-madár.

-- Az nem madár, te.

-- Hát micsoda?

-- Te mondád, mókus.

Poděbrady

*meggyógyítja a szvet, de cukor-
bajt köszvényt és az anyagcsere,
valamint a belső kiválasztás be-
tegségeit is fényes eredménnyel*

gyógyítja

*Inhalatorium — Egész évi idény — Betegviz-
sgáló és gyógyintézet Libensky dr. egyetemi tanár
vezelése alatt — Röntgen — Elektrokardiográf
Vegy laboratorium — Herz professzor, a hiváló
berlini sziospecialista szerint a szibajok legjobban
a főszézónon hiváli időben kezelhetők — Kérjen
magyar prospektust a fürdőigazgatóságtól*

Domokos ránézett a pipabojtra és lenyelte, amit mon-
dani akart.

-- Hát irjuk a fülemülérül.

-- Hát irjunk.

-- De ne máma. Holnap. Kifáradtam ezekben a tár-
gyalásokban.

-- Hát jó, holnap.

Két perc múlva aludtak, mint a mormota.

Egy hétig készült a levél. Még csak az aláírás körül
volt egy kis csetepaté. Domokos Gál odairta, hogy in-
fanterist. Ez nem tetszett János Kovácsnak. Vitáztak a
dolgol másfél napig. A pipabojt meglengett. Domokos
Gál kivakarta az infanteristát.

-- Holnap kimenő! Megyünk billogot venni.

De nem mentek. Mert még aznap megállott a Tren-
esén-téri nagy kaszárnya előtt egy ekhós szekér, abból
mindjárt odavándorolt a kapualjba egy kis tulipános
láda, egy kulaes, amelyben körösfői vinkó kotyogott,
egy akkora füstölt sonka, hogy alig fért be a kapun, az-
után pereg; tarisznyában egy félig hervadt bazsalikom-
esokor és a végén kilenc szoknya, mind a kilenchen pe-
dig Zsuzsi Balog, Infanterist János Kovács szive válasz-
totta.

A hölgy igen kimért volt.

-- Nem irtál levelet, hát eljövök magam.

A legény végignézett a fehérszínű kellemeim, táguló orr-
likkal szívta be a jó körös virágszagot, a templom jutott
eszébe, vasárnap. Örömet csak egy dolog homályosította
el, egy füstfelhő, melyet épp akkor eregetett Domokos
Gál írástudós egyén az ő kedves kis makrapipájából,
éppen az orra alá. Azután megpróbálta átfogni Zsuzsi
Balog derekát, amennyire lehetett a sok szoknyától és
kijelenté:

-- Így van rendjén! Sohasem irok többé levelet.